

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
4. април 2025. године
Београд

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ			
ПРИМЉЕНО: 14 APR 2025			
Стр. бр.	Број	Прилог	Потпис
02	195/11	/	/

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Изборно веће Правног факултета Универзитета у Београду је на својој III седници, одржаној 24. фебруара 2025. године, донело одлуку 02-број: 195/5 којом се расписује конкурс за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту **једног редовног професора за Међународно-приватноправну ужу научну област** (предмети: Међународно приватно право и Арбитражно право) и **Пословноправну ужу научну област** (предмет: Међународно трговинско право), на Универзитету у Београду – Правном факултету.

Истом одлуком одређена је Комисија за састављање реферата о кандидатима који су се пријавили на конкурс у саставу: *др Владимир Павић*, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду (као председник Комисије), *др Маја Станивуковић*, редовна професорка Правног факултета Универзитета у Новом Саду и *др Предраг Цветковић*, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу.

Одлуком декана Правног факултета 02-број: 195/6 од 26. фебруара 2025. године конкурс је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 17 од 28. фебруара 2025. године, у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови“ број 1134 од 5. марта 2025. године, као и на интернет страници Правног факултета Универзитета у Београду.

На конкурс се благовремено пријавио 1 (један) кандидат, и то:

1. **др Марко Јовановић**, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду.

Након разматрања пристигле пријаве, Комисија је слободна да Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

I Основни биографски подаци о кандидату

Др Марко Јовановић рођен је 4. јула 1983. године у Београду, где је завршио основну школу и Трећу београдску гимназију као ђак генерације. Правни факултет Универзитета у Београду уписао је 2002. године а дипломирао је 2006. године са просечном оценом 9,71 као студент генерације. Највећи студентски успех остварио је на 14. светском такмичењу из међународног трговинског и арбитражног права *Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot* као члан тима Правног факултета који је освојио треће место у конкуренцији 177 правних факултета из целог света. Након дипломирања на Правном факултету дипломирао је и на Катедри за романистику

Филолошког факултета Универзитета у Београду (група за француски језик и књижевност) са високом просечном оценом. За успех на студијама добијао је награде Правног факултета, Београдског универзитета, као и награду „Круна успеха“ коју фирма *Petite Genève* сваке године додељује за два најбоља студента Универзитета у Београду.

2007. године је завршио специјалистичке студије права Европске уније на београдском делегалованом одељењу Европског универзитетског центра из Нансија. Исте године је завршио и последипломске мастер студије на Правном факултету у Београду, одбранивши са највишом оценом рад „Улога Сталног арбитражног суда у решавању спорова између држава и недржавних ентитета“. Крајем 2008. године уписао је докторске студије на Правном факултету у Београду, које је успешно окончао 27. јуна 2014. године, одбранивши са одликом докторску дисертацију под називом: „Одговорност државе за заштиту страних директних улагања“.

У склопу рада на докторској дисертацији, Марко Јовановић је имао неколико студијских боравака на правним факултетима у Паризу, Стразбуру и Базелу, као и на Институту Макс Планк за међународно приватно и страно право у Хамбургу. Након избора у звање доцента, у јулу и августу 2015. године, похађао је летњи курс међународног приватног права на Хашкој академији за међународно право.

Од јануара 2008. до јула 2009. године радио је у Одељењу за сарадњу и културну делатност Амбасаде Републике Француске у Београду, где се бавио питањима председавања Француске Европском унијом и универзитетском сарадњом Србије и Француске. У фебруару 2009. године је изабран за асистента за Пословноправну ужу научну област (предмети: Међународно трговинско право и Арбитражно право) на Правном факултету Универзитета у Београду а радни однос на Правном факултету засновао је 1. септембра 2009. године. У исто звање поново је биран у мају 2012. године. За доцента за Пословноправну ужу научну област (предмети: Међународно трговинско право и Арбитражно право) на Правном факултету Универзитета у Београду изабран је у фебруару 2015. године. За ванредног професора за Пословноправну ужу научну област (предмет: Међународно трговинско право) и Међународно-приватноправну ужу научну област (предмет: Арбитражно право) на Правном факултету Универзитета у Београду изабран је у мају 2020. године.

Члан је више домаћих и међународних стручних удружења (Удружење правника у привреди Србије, Удружење за арбитражно право, Academic Forum on ISDS). Говори француски и енглески језик, служи се шпанским и италијанским а учи арапски језик.

II Педагошки рад

Од почетка рада на Факултету Марко Јовановић учествовао је у различитим облицима наставе на основним, мастер и докторским студијама. Од избора у звање доцента, на основним студијама држи предавања и изводи испите из предмета Међународно трговинско право и Арбитражно право, као и на вештини Студије случаја и симулација суђења. Од летњег семестра 2017/2018. године, одлуком Катедре за грађанско право распоређен је да изводи наставу и испите на предмету Међународно приватно право, што је предмет на коме је од почетка рада на Факултету до летњег семестра 2014/2015. године руководио вежбама. У анонимним студентским евалуацијама добио је високе оцене за свој педагошки рад на основним студијама у периоду од последњег избора у звање до данас (2020-2024). За предмет Међународно приватно право просечне оцене су му се кретале у распону од 4,53 до 4,72 (у академској

2020/2021. просечна оцена је била 4,72; у академској 2021/2022. просечна оцена је била 4,56; у академској 2022/2023. просечна оцена је била 4,53; у академској 2023/2024. просечна оцена је била 4,59), за предмет Арбитражно право просечне оцене су му се кретале у распону од 4,31 до 4,67 (у академској 2020/2021. просечна оцена му је била 4,62; у академској 2021/2022. просечна оцена је била 4,67; у академској 2022/2023. просечна оцена је била 4,55; у академској 2023/2024. просечна оцена је била 4,31), док су му се за предмет Међународно трговинско право просечне оцене кретале у распону од 4,92 до 5,00 (у академској 2020/2021. години просечна оцена је била 5,00; у академској 2021/2022. просечна оцена је била 5,00; у академској 2022/2023. просечна оцена је била 4,92; у академској 2023/2024. просечна оцена је била 5,00). Ове високе оцене редовно су биле праћене позитивним студентским коментарима.

На мастер академским студијама редовно изводи наставу и испите из предмета Међународно трговинско право, Право страних улагања и Арбитража и АДР. Од избора у звање доцента био је ментор при изради 18 завршних мастер радова, члан комисије за одбрану 20 радова. Од избора у звање ванредног професора па до марта 2025. године био је ментор при изради 28 завршних мастер радова, а члан комисије за одбрану 19 завршних мастер радова.

На мастеру европских интеграција учествује у извођењу наставе и испита из предмета *EU Trade Policy and the World* и *Private International Law in the Context of the EU Legal Structure*. Био је ангажован и на предмету *Free Trade Agreements and European Integration of SEE Countries* који се организовао у оквиру Модула Жан Моне.

На студијама за иновацију знања из области заштите података о личности држао је предавања у новембру 2024. године.

На докторским академским студијама изводи предавања и испите из предмета Међународно привредно право, Арбитражно право, Право страних улагања и Алтернативно решавање спорова. На Правном факултету Универзитета у Београду био је члан комисије за оцену и одбрану једне докторске дисертације (Љиљана Матић, *Карактеристике и јуриспруденција Сталног арбитражног суда у светлости међународног јавног права*) и ментор при изради једне докторске дисертације (Стеван Димитријевић, *Медијација у инвестиционим споровима*). На Правном факултету Универзитета у Нишу одређен је за члана комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње Сање Станковић Дебелачки, под називом *Избор надлежног суда у међународном приватном праву*.

Учествовао је или учествује у припремама тимова Факултета за учешће на међународним студентским такмичењима из права страних улагања (*Foreign Direct Investment Moot* и *Foreign Investment Arbitration Moot Court*), међународне трговинске медијације (*ICC International Commercial Mediation Moot*), права Светске трговинске организације (*John H. Jackson WTO Moot Court Competition*), спортске арбитраже (*SAM Sports Arbitration Moot*), са којим је 2024. године освојио награду за најбоље правно истраживање. Такође је својевремено помагао проф. др Владимиру Павићу и доц. др Милени Ђорђевић у припремама студената за такмичење из права међународне продаје робе и трговинске арбитраже *Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot*.

У оквиру програма наставничке мобилности Erasmus+ у априлу 2023. године боравио је на Правном факултету Универзитета Миколас Ромерис у Вилњусу (Литванија), где је држао предавања из Међународног приватног права и Арбитражног права. У својству Erasmus-координатора боравио је у априлу 2024. године на Правном факултету Универзитета у Лисабону, где је имао бројне састанке са наставницима и управом тамошњег факултета како би упознао боље начин на који организују

међународну сарадњу и како би ојачао везе између београдског и лисабонског факултета.

Ван Правног факултета Универзитета у Београду последње две године ангажован је као помоћни испитивач за предмет Међународно приватно право на Правном факултету Универзитета у Нишу. У академској 2024/2025. години изводи наставу, вежбе и испите из предмета Међународно пословно право и Међународно арбитражно право на Правном факултету Универзитета у Бања Луци као гостујући наставник.

III Објављени радови и чланства у уређивачким одборима и редакцијама

A. Списак радова објављених до избора у звање ванредног професора

Кандидат др Марко Јовановић је до избора у звање ванредног професора као аутор или коаутор објавио више радова из области међународног приватног права, међународног трговинског права, права страних улагања и арбитражног права, и то (категорисано према класификацији радова у време њиховог објављивања):

Монографије:

1. *Материјалноправни стандарди третмана страних директних улагања*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2019, ISBN: 978-86-7630-844-6 (M 42);
2. *Право интернета – одабране теме* (коауторски са проф. др Душаном В. Поповићем), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2017, ISBN: 978-86-7630-720-3 (M 42);
3. *Commercial and Economic Law of Serbia* (co-authors: Prof. Dr. Mirko Vasiljević, Dr. Milena Đorđević), Kluwer Law International 2016, ISBN: 978-90-654-4942-9 (M 12).

Чланци и поглавља у зборницима радова:

1. „Криза Светске трговинске организације и приступање Србије“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2019* (ур. В. Радовић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2019, стр. 265-286 (M 44);
2. „Правни оквир приступања Светској трговинској организацији“, *Право и привреда* 7-9/2019, стр. 368-386 (M 51);
3. „Arbitrability of Consumer Disputes“, *Reshaping the Boundaries of Arbitrability: Are We Moving Forward?*, Стална арбитража при привредној комори Србије, Београд 2018, стр. 179-193 (M 31);
4. „Technical Barriers to Trade Under Free Trade Agreements That Bind South East European Countries“, *Legal Implications of Trade Liberalization Under SAAs and CEFTA* (ed. D. V. Popović), Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2018, pp. 41-58 (M 14), са посебно објављеним апстрактот у *Jean Monnet Conference Abstracts* (ed. D. V. Popović), Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2018, pp. 24-26 (M 32);

5. „О неким разликама између трговинске и инвестиционе арбитраже“, *Право и привреда* 4-6/2018, стр. 345-364 (М 51);
6. „Употреба ОДР техника у поступку решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена“, *Интелектуална својина и Интернет 2018* (ур. Д. В. Поповић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2018, стр. 53-67 (М 44);
7. „Правни режим санитарних и фитосанитарних мера у међународној трговини“ (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2018* (ур. В. Радовић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2018, стр. 261-285 (М 44);
8. „From Confidentiality to Transparency in Business Contracts Concluded by a State“ (co-author: Prof. Dr. Jelena Perović), *Ekonomika preduzeća* 7-8/2018, pp. 295-305 (М 24);
9. „Chapter 20 – National Report for Serbia“ (co-authors: Prof. Dr. Gordana Ilić-Popov, Dr. Svetislav V. Kostić), *The Impact of Bilateral Investment Treaties on Taxation* (eds. M. Lang et al.), IBFD, Amsterdam 2017, pp. 483-504 (М 13);
10. „La crise de la politique de protection des investissements étrangers dans l'Union européenne“, *L'idée d'Union européenne de 1929 à 2016* (eds. Y. Petit et al.), Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2017, pp. 159-172 (М 14);
11. „Вишеструка међународна литиспенденција – једна норма, два проблема“, *Билтен судске праксе Првог основног суда у Београду* 2/2017, стр. 67-84 (некатегорисана публикација);
12. „Доказивање у поступку решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена“, *Интелектуална својина и Интернет 2017* (ур. Д. В. Поповић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2017, стр. 31-45 (М 44);
13. „Решавање спорова у систему Светске трговинске организације“ (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2017* (ур. В. Радовић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2017, стр. 325-353 (М 44);
14. „Access to Arbitration by Economically Weaker Parties“ (co-author: Dr. Milena Đorđević), *Croatian Arbitration Yearbook* 2017, pp. 77-94 (М 31);
15. „Кључне одлике финансирања трошкова арбитраже од трећих лица“, *Право и привреда* 4-6/2017, стр. 493-509 (М 51);
16. „Necessity as a Ground for Precluding Wrongfulness in International Investment Law“, (co-author: Prof. Dr. Mirko Vasiljević), *Annals FLB* 3/2016, pp. 5-24 (М 24);
17. „Иностране регистроване истополне заједнице живота пред колизионим правилима српском међународног приватног права: црно-бели одраз слике дугиних боја?“, *Liber amicorum Gašo Knežević* (ур. Т. Варади и остали), Правни факултет Универзитета у Београду / Удружење за арбитражно право, Београд 2016, стр. 167-190 (М 14);
18. „Услови за примену мера заштите од прекомерног увоза у светлу праксе Европске комисије и Тела за решавање спорова Светске трговинске организације“ (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног*

- права Србије са правом Европске уније 2016* (ур. В. Радовић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2016, стр. 219-234 (М 44);
19. „Достављање у поступку решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена“, *Интелектуална својина и Интернет 2016* (ур. Д. В. Поповић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2016, стр. 75-92 (М 44);
 20. „Место пословања или седиште? О правном значају разлике у преводу Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе“, *Право и привреда* 7-9/2016, стр. 259-274 (М 51);
 21. „Нови правни оквир за транспарентност у међународној инвестиционој арбитражи“, *Правни живот* 11/2015, стр. 239-254 (М 51);
 22. „Ефикасност поступка решавања спорова поводом регистрације назива националних интернет домена Србије“, *Интелектуална својина и Интернет* (ур. Д. В. Поповић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2015, стр. 31-55 (М 61);
 23. „Услови за одређивање антидампиншких мера у светлу праксе Европске комисије и Тела за решавање спорова Светске трговинске организације“ (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2015* (ур. В. Радовић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2015, стр. 339-363 (М 44);
 24. *Одговорност државе за заштиту страних директних улагања*, докторска дисертација, Београд 2014 (М 70);
 25. „Правни режим субвенција у међународној трговини“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2014* (ур. В. Радовић), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2014, стр. 286-310 (М 44);
 26. „Примена Конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе када правила међународног приватног права упуте на примену права државе-уговорнице“, *Анали Правног факултета* бр. 1/2014, стр. 170-186 (М 24);
 27. „Vers un système de notification transfrontière des actes judiciaires plus rapide – quelle perspective pour le droit serbe?“, *Annals of the University of Belgrade Faculty of Law* бр. 3/2013, стр. 199-215 (М 24);
 28. „Признање страних судских одлука у Француској“, *Увод у право Француске* (ур. О. Николић и В. Петров), Београд 2013, стр. 413-434 (М 44);
 29. „Сукоб интереса као основ неподобности за обављање дужности арбитра“, (коауторски са Урошем Живковићем), *Правни живот* бр. 11/2013, стр. 339-349 (М 51);
 30. „Унификација уговорног права у Европској унији – колизиони и материјалноправни аспекти“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније – 2013* (ур. В. Радовић), Београд 2013, стр. 198-218 (М 44);
 31. „The Role of Reciprocity as a Requirement for Recognition of Foreign Judicial Decisions in Serbian International Civil Procedure Law – De Lege Lata and De Lege Ferenda“, *Festschrift für Helmut Rießmann* (ed. J. Stamm), Saarbrücken 2013, стр. 787-810 (М 14);

32. „Проблем неусаглашености правила о одређивању преференцијалног порекла робе у међународним трговинским споразумима“, *Право и привреда* бр. 4-6/2013, стр. 573-591 (М 51);
33. „Унификација права међународне трговине под окриљем Светске трговинске организације“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Правни живот* бр. 11/2012, стр. 319-338 (М 51);
34. „Нецаринске мере заштите као мере ограничења слободе трговине робом у светлу праксе Европског суда правде и Тела за решавање спорова Светске трговинске организације“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније – 2012* (ур. В. Радовић), Београд 2012, стр. 304-334 (М 44);
35. „Осврт на стабилизациону клаузулу у Закону о јавно-приватном партнерству и концесијама“, *Право и привреда* бр. 4-6/2012, стр. 658-672 (М 51);
36. „Заштита страних директних улагања између држава чланица Европске уније и трећих држава након ступања на снагу Лисабонског споразума“, *Правни живот* бр. 11/2011, стр. 417-434 (М 51);
37. „Неки институти царинског права Европске уније у светлу праксе Европског суда правде и Тела за решавање спорова Светске трговинске организације“, (коауторски са асист. мр Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније – 2011* (ур. В. Радовић), Београд 2011, стр. 373-410 (М 44);
38. „Осврт на Правилник о поступку за решавање спорова поводом регистрације .rs домена“, (коауторски са доц. др Душаном Поповићем), *Право и привреда* бр. 1-3/2011, стр. 7-28 (М 51);
39. „Има ли места за међународну трговинску арбитражу у европском судском простору?“, *Правни живот* бр. 11/2010, стр. 465-479 (М 51);
40. „Обавеза испоруке робе саобразне са принудним прописима државе одредишта у међународној трговини“, *Право и привреда* бр. 4-6/2010, стр. 405-420 (М 51);
41. „Временски фактор као извор патологије арбитражног споразума“, *Правни живот* бр. 12/2009, стр. 615-626 (М 51);
42. „Ефикасност система решавања спорова Светске трговинске организације“, *Право и привреда* бр. 9-12/2008, стр. 70-83 (М 51);
43. „Грађанско процесно право Европске уније према Лисабонском уговору“, *Правни живот* бр. 13/2008, стр. 199-209 (М 51).

Будући да су радови које је кандидат објавио пре избора у звање ванредног професора већ приказани у извештајима приликом његових ранијих избора у звања, они овде неће бити посебно приказивани.

Б. Списак и приказ радова објављених након избора у звање ванредног професора

Кандидат др Марко Јовановић је и након избора у звање ванредног професора као аутор или коаутор објавио више радова из области међународног приватног права, међународног трговинског права, права страних улагања и арбитражног права, и то:

1. *Основи међународног приватног права Европске уније: Уредбе Брисел I Recast, Брисел II Ter, Рим I, Рим II и Рим III*, (коауторски са проф. др Сањом Марјановић), Ниш 2025, ISBN: 978-86-7148-329-2, 284 стране (М 42);
2. *Материјалноправни стандарди третмана страних директних улагања*, друго издање, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2024, ISBN: 978-86-6132-104-7, 326 страна (М 42);
3. „Thou Shall (Not) Pass – Grounds for Refusal of Recognition and Enforcement Under the 2019 Hague Judgments Convention“, *Yearbook of Private International Law* 2019/2020, стр. 309-331 (М 14);
4. „Forever Young: The Gap-Filling Mechanism of the CISG As a Factor of Its Modernization“, *Balkan Yearbook of European and International Law* 2020, стр. 41-60 (М 14);
5. „Punitive Damages, Public Policy, and the Hague Judgments Convention“, *Who's Afraid of Punitive Damages?* (ed. T. Lutzi), Hart Publishing 2025, прихваћено за објављивање (М 14);
6. „Excessive Costs and Recoverability of Cost Awards in Investment Arbitration“, (коауторски са Габријелом Ботинијем, Катрин Тити, Факундом Перес Аснаром, Џулијеном Чејсом и Олгом Пуђдемон Солом), *Journal of World Investment and Trade* 2-3/2020, стр. 251-299 (М 23);
7. „Допринос Михаила Константиновића модернизацији југословенске привреде – оснивање Спољнотрговинске арбитраже“, *Анали Правног факултета у Београду*, специјални број за 2022, стр. 171-196 (М 24);
8. „Environmental Protection Obligation in International Investment Agreements of Montenegro and Serbia“, *Legal Aspects of Environmental Protection* (ed. Z. Rašović), Montenegrin Academy of Sciences and Arts, Podgorica 2024, pp. 235-256 (М 31);
9. „Serbian Perspective on the Proposed Changes of the Brussels I Recast Regulation“, *Jurisdiction over Non-EU Defendants: Should the Brussels Ia Regulation Be Extended* (eds. T. Lutzi, E. Piovesani, D. Zgrabljic-Rotar), Hart Publishing 2023, стр. 291-303 (М 31);
10. „Криза система решавања спорова Светске трговинске организације“, *Зборник радова у част проф. др Миленка Креће* (ур. С. Ного), Београд 2020, стр. 269-248 (М 44);
11. „Еволуција принципа уређивања приватноправних односа са елементом иностраности у српским кодификацијама међународног приватног права“, (коауторски са проф. др Владимиром Павићем), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2020* (ур. В. Радовић), Београд 2020, стр. 430-456 (М 44);
12. „Исправљање и тумачење арбитражних одлука“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2021* (ур. В. Радовић), Београд 2021 (М 44);
13. „Развој правног оквира за медијацију у оквиру Међународног центра за решавање улагачких спорова“, (коауторски са доц. др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2022* (ур. В. Радовић), Београд 2022 (М 44);

14. „Однос судског и алтернативног начина решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена“, *Интелектуална својина и интернет* (ур. Д. В. Поповић), Београд 2022 (М 44);
15. „Поништај арбитражних одлука у оквиру Међународног центра за решавање улагачких спорова (ICSID)“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2023* (ур. В. Радовић), Београд 2024 (М 44);
16. „Улога вештачке интелигенције у међународној трговинској арбитражи“, *Вештачка интелигенција – изазови у пословном праву* (ур. Д. В. Поповић), Београд 2024, стр. 219-240 (М 44);
17. „Сингапурска конвенција као нови елемент правног оквира за међународну трговинску медијацију“, *Право и привреда 3/2020*, стр. 177-200 (М 51);
18. „Добровољно ограничење слободе трансфера средстава у пословању привредних субјеката у условима пандемије“ (коауторски са проф. др Јеленом Лепетић), *Право и привреда 4/2021*, стр. 489-522 (М 51);
19. „Прилог тумачењу члана 39 Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе“, *Право и привреда 4/2024*, стр. 553-584 (М 51);
20. „Упоредна анализа система признања страних судских одлука према Закону о решавању сукоба закона са прописима других земаља и према Хашкој конвенцији из 2019. године“, (коауторски са проф. др Сањом Марјановић), *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду 4/2024*, стр. 925-955 (М 51);
21. „Одлучивање по правичности у пракси Спољнотрговинске/Сталне арбитраже при Привредној комори Србије“, *Зборник радова у част проф. др Мирка Васиљевића* (ур. Д. В. Поповић), Београд 2021, стр. 383-400 (М 61);
22. „The Role of *Ex Aequo et Bono* in ICSID Arbitration“, *Ревивија Конаоничке школе природног права 1/2021*, стр. 147-164 (М 61).

1. 1. Основи међународног приватног права Европске уније: Уредбе Брисел I Recast, Брисел II Ter, Рим I, Рим II и Рим III, (коауторски са проф. др Сањом Марјановић), Ниш 2025, ISBN: 978-86-7148-329-2, 284 стране (М 42)

Монографија *Основи међународног приватног права Европске уније: Уредбе Брисел I Recast, Брисел II Ter, Рим I, Рим II и Рим III* представља коауторски рад кандидата са др Сањом Марјановић, професорком Правног факултета Универзитета у Нишу. Ова књига је намењена да служи као уџбеник на мастер студијама међународног приватног права на Правном факултету Универзитета у Нишу. Коауторски допринос кандидата износи око 130 страна од укупно око 250 страна текста, чиме је више од три пута премашен доњи услов за признавање коауторског доприноса предвиђен Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача. Такође, кандидат у овој монографији има 6 аутоцитата (два из категорије М 10, један из категорије М 20, два из категорије М 40 и један из категорије М 50), чиме је задовољен и други услов за класификацију ове монографије у категорију М 42. Рецензенти ове монографије били су проф. др Бернадет Бордаш, проф. др Владимир Павић и проф. др Давор Бабић.

Монографија се састоји од четири поглавља, и то: уводних разматрања, поглавља посвећеног унификованим процесним и колизионим нормама у уговорним и вануговорним споровима, поглавља посвећеног унификованим процесним и

колизионим нормама у брачним стварима и питањима родитељске одговорности и закључних разматрања. У уводу се приказује историјски развој међународног приватног права Европске уније и објашњавају правни, друштвени и економски разлози за унификацију ове области права у оквиру (некадашње) Европске економске заједнице. У другом делу се детаљно приказују и анализирају правила уредаба Брисел I bis, Рим I и Рим II. У трећем делу се детаљно приказују и анализирају правила уредаба Брисел II ter и Рим III. У закључним разматрањима се чини општи осврт на проучавана правила и покушава се да се одговори на два питања: у којој мери је начин на који је изведена унификација међународног приватног права у оквиру Европске уније одговорила првобитним циљевима због којих је до стварања ових заједничких правила уопште и дошло, као и у којој мери унификована правила међународног приватног права Европске уније могу да служе као модел за модернизацију националних правила ове области, односно за даљи рад на унификацији у оквиру неких других међународних организација (пре свега Хашке конференције за међународно приватно право). У погледу првог питања примећује се да су резултати рада донекле надвисили првобитно задате циљеве – почетна идеја унификације правила међународног приватног права била је да се подржи систем четири европске слободе, за шта су уредбе Брисел I bis, Рим I и Рим II својевремено биле довољне. Међутим, убрзана покретљивост лица, до које је дошло због напретка европске интеграције, довела је и до умножавања породичноправних односа са елементом иностраности, што је створило потребу за ширењем домена унификације и на област брачних ствари и питања родитељске одговорности. Што се другог питања тиче, закључује се да постоје конкретни докази подобности унификованих правила међународног приватног права Европске уније да служе као модел за модернизацију ове гране права, о чему већ сведоче скорашњи резултати рада Хашке конференције за међународно приватно право, као и започети или изведени процеси модернизације система међународног приватног права у државама бивше Југославије.

Циљ монографије је да домаћим читаоцима на што систематичнији и прегледнији начин прикаже и објасни корене и основне црте развоја међународног приватног права Европске уније, што је веома важно будући да је Србија кандидат за чланство у Унији. Аутори су свесно изабрали да се ограниче само на поједина питања међународног приватног права Европске уније, како би их што адекватније обрадили, а у предговору су навели да ће своја истраживања наставити и да ће у наредним монографијама приказати и анализирати и преостале унификоване изворе ове гране права. У том смислу, монографија представља изузетно добро постављен камен темељац за предстојећа истраживања међународног приватног права Европске уније.

При изради монографије коришћена је обимна и добро одабрана литература, као и скоро 100 одлука Суда правде Европске уније. Из тога се може закључити да су аутори помно пратили ову област права и да су своје истраживање озбиљно и дуготрајно припремали. Управо захваљујући томе су једну веома разуђену и сложену област успели да прикажу на концизан и лако схватљив начин, што ће бити од велике користи читаоцима који нису детаљно упућени у питања међународног приватног права. Коришћена литература није само страна, већ и домаћа, што значи да су аутори водили рачуна и о домаћим достигнућима у проучавању међународног приватног права Европске уније.

Посебно треба похвалити и систематизацију грађе, која унеколико одступа од класичног и уобичајеног начина представљања питања међународног приватног права Европске уније, али која помаже да се проучавана материја изложи на конзистентан и свеобухватан начин, а без непотребних понављања. Аутори су показали да добро

разумеју не само срж међународног приватног права Европске уније, већ и правно-техничке и суштинске друштвене изазове са којима се сусреће Хашка конференција за међународно приватно право. Будући да ова монографија представља један од првих системских радова који се баве анализом међународног приватног права Европске уније на српском језику, њен допринос домаћој науци међународног приватног права се може оценити као значајан.

2. *Материјалноправни стандарди третмана страних директних улагања*, друго издање, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2024, ISBN: 978-86-6132-104-7, 326 страна (М 42 – није релевантна за избор)

Монографија *Материјалноправни стандарди третмана страних директних улагања* представља друго издање истоименог рада објављеног пет година раније. Састоји се од осам поглавља од којих шест представљају поједине материјалноправне стандарде третмана страних директних улагања (експропријација, третман најповлашћеније нације, национални третман, пуна заштита и безбедност, поштен и правичан третман, слободан трансфер средстава), док су преостала два поглавља увод и закључак. У уводу се разматрају основне одлике и елементи материјалноправне заштите страних директних улагања, у закључку се даје пресек стања и разматрање изгледа за будућност, док је структура централних поглавља углавном уједначена и састоји се из пет делова: општих разматрања о одређеном третману, приказа начина његове формулације у међународним инвестиционим споразумима и другим изворима права, анализе његових саставних елемената, примене у судској и арбитражној пракси и синтезе. Како у другом издању нису учињене значајније измене у односу на прво, у погледу приказа ове монографије стоји све оно што је већ речено и за њено прво издање.

3. „Thou Shall (Not) Pass – Grounds for Refusal of Recognition and Enforcement Under the 2019 Hague Judgments Convention“, *Yearbook of Private International Law* 2019/2020, стр. 309-331 (М 14)

Овај рад, објављен у једном од водећих међународних зборника радова за међународно приватно право и наведен у основној библиографији за Конвенцију о признању и извршењу страних судских одлука у грађанским или трговинским стварима на сајту Хашке конференције за међународно приватно право, бави се анализом основа за одбијање признања страних судских одлука према Конвенцији из 2019. године, закљученој под окриљем Хашке конференције за међународно приватно право. Аутор на почетку објашњава генезу саме Конвенције, као и сврху њеног члана 7, поредећи његов садржај са сродним системима: бриселским (за стране судске одлуке) и њујоршким (за стране арбитражне одлуке). Након тога, аутор детаљно анализира сваки појединачни основ одбијања признања и закључује да се може очекивати да ће они, посматрани заједно, успоставити систем који је са једне стране довољно флексибилан да побољша прекограничну покретљивост судских одлука, а са друге стране опет довољно чврст да задовољи неке од фундаменталних очекивања које државе имају од поступка признања страних судских одлука, а то је спречавање да у њихове правне системе буду уведене одлуке које би створиле неприхватљива правна дејства. Посебно, аутор објашњава да је одредба члана 7 од нарочитог структурног значаја за Конвенцију из 2019. године, јер тзв. јурисдикциони филтери из члана 5 Конвенције надомешћују недостатак правила о индиректној међународној надлежности.

4. „Forever Young: The Gap-Filling Mechanism of the CISG As a Factor of Its Modernization“, *Balkan Yearbook of European and International Law* 2020, стр. 41-60 (M 14)

У овом раду аутор се бави анализом члана 7(2) Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе, а који уређује правила попуњавања правних празнина у Конвенцији. На самом почетку се констатује да се ради о изузетно значајној одредби, имајући у виду предмет њеног уређивања, као и да она, упркос језичкој сажетости, и даље представља изузетно плодан терен за истраживање. Основна питања којима се аутор бави јесу разграничење поља примене општих инструмената и принципа тумачења међународних уговора, предвиђених Бечком конвенцијом о праву међународних уговора из 1969. године, од „посебних“ инструмената и принципа предвиђених чланом 7(2) Бечке конвенције из 1980. године. Са овим је блиско повезана и потреба прецизног утврђивања предметног поља примене Конвенције, а нарочито питања на која се Конвенција примењује али која нису њоме детаљно уређена, јер ће се управо на та питања примењивати члан 7(2). Након детаљних анализа подупртих како доктринарним радовима, тако и судским и арбитражним одлукама, аутор предлаже један сасвим оригиналан закључак. Наиме, према његовом мишљењу, позивање на правила међународног приватног права у члану 7(2) Конвенције не би требало схватити као позивање на правила међународног приватног права државе седишта форума (како се то уобичајено разуме), већ на што је могуће више унификована, анационална правила међународног приватног права. Овај закључак се, најкраће речено, објашњава дужношћу једнообразне примене Конвенције на питања која су њоме уређена, а која би била повређена уколико би различити судови или арбитраже у истим ситуацијама одређивали меродавно право на различите начине.

5. „Punitive Damages, Public Policy, and the Hague Judgments Convention“, *Who's Afraid of Punitive Damages?* (ed. T. Lutz), Hart Publishing 2025, прихваћено за објављивање (M 14)

Тема овог рада је испштитивање могућности признања одлука којима се досуђује тзв казнена накнада штете у систему Конвенције о признању и извршењу страних судских одлука у грађанским или трговинским стварима из 2019. године. Аутор најпре приказује специфичности ових одлука и објашњава разлоге њихове принципијелне несагласности јавном поретку у државама континенталноправног круга. Могућност признања оваквих одлука у систему Конвенције из 2019. године појавила се као веома спорно питање током преговора који су претходили њеном доношењу, па су творци Конвенције одлучили да овом питању посвете посебну одредбу. Аутор детаљно анализира ту одредбу као и њен однос са другим значајним члановима Конвенције, пре свега члановима 5 и 7. Закључује да је Конвенција прихватила једно флексибилно решење које омогућава ускраћивање признања одлукама којима се досуђује казнена накнада штете без опасности по конзистентност примене члана 7 Конвенције, а нарочито сувише лаког и неселективног прибегавања резерви јавног поретка.

6. „Excessive Costs and Recoverability of Cost Awards in Investment Arbitration“, (коауторски са Габријелом Ботинијем, Катрин Тити, Факундом Перес Аснаром, Џулијеном Чејсом и Олгом Пуђдемон Солом), *Journal of World Investment and Trade* 2-3/2020, стр. 251-299 (M 23 – није релевантно за избор)

Рад „Excessive Costs and Recoverability of Cost Awards in Investment Arbitration“ представља први резултат ауторовог деловања у оквиру групе *Academic Forum on ISDS* која је формирана као подршка раду Радне групе III Комисије УН за међународно трговинско право. У доба све већих критика упућених инвестиционој арбитражи као механизму решавања спорова, један од главних узрока незадовољства и забринутости јесу управо трошкови ових поступака. Овај рад се зато најпре бави анализом структуре трошкова учешћа у инвестиционој арбитражи, као и методима одмеравања сваке од конкретно уочених ставки, па затим разматра утицај дужине трајања поступка на висину трошкова. Посебна пажња је посвећена анализи утицаја екстерног финансирања арбитражног поступка (*third party funding*) на увећање његових трошкова. Коначно, рад се бави и проблемом извршивости одлука о накнађивању трошкова поступка. На основу уочених мањкавости у свакој од проучаваних области, аутори развијају и предлажу конкретне моделе реформе за које сматрају да би могли да отклоне наведене тешкоће. Због броја коаутора који превазилази границу прописану Правилником о поступку, овај рад нажалост није релевантан за избор упркос изузетно атрактивној теми и околности да је објављен у веома престижном међународном часопису.

7. „Допринос Михаила Константиновића модернизацији југословенске привреде – оснивање Спољнотрговинске арбитраже“, *Анали Правног факултета у Београду*, специјални број за 2022, стр. 171-196 (М 24)

Почетна тачка овог рада, писаног за потребе обележавања 125 година од рођења и 40 година од смрти професора Михаила Константиновића, јесте констатација да Спољнотрговинска арбитража у Београду представља једно од великих и трајних дела која су остала иза професора. Он је био један од главних пропонената њеног оснивања и њен први председник. У том својству, био је у прилици да усмерава рад Спољнотрговинске арбитраже тако да она што пре добије поверење привредних субјеката и изгради ауторитет и у земљи и у иностранству. Статистике потврђују да се београдска Арбитража веома брзо сврстала међу водеће светске арбитражне институције и да је постала утицајна и на националном и на међународном плану. У раду се представљају и анализирају различити начини на које је професор Константиновић анимирао рад Спољнотрговинске арбитраже и њеним успешним руковођењем започео модерно доба развоја југословенског и српског арбитражног права, постављајући тиме чврсте темеље за међународни углед и поверење домаће институционалне арбитраже.

8. „Environmental Protection Obligation in International Investment Agreements of Montenegro and Serbia“, *Legal Aspects of Environmental Protection* (ed. Z. Rašović), Montenegrin Academy of Sciences and Arts, Podgorica 2024, pp. 235-256 (М 31)

Овај рад је представљен на међународној конференцији *Legal Aspects of Environmental Protection* коју је организовала Црногорска академија наука и умјетности, а у целини је објављен у зборнику радова са те конференције. Све већа заинтересованост за постизање одрживог развоја у различитим областима људског деловања одразила се и на право заштитис страних улагања. Пробија се свест о томе да међународни улагачи подухвати не треба само да служе циљевима максимизације профита, већ и да треба да се изводе тако да немају штетан утицај на животну средину. Дужност је држава да обезбеде здраву животну средину, па се у том циљу примењују различите мере, што је видљиво и у области права страних улагања. Међутим, док се старији споразуми у овој области углавном ослањају на опште институте, дотле новији споразуми почињу да уводе и изричите обавезе за улагаче у погледу заштите животне

средине. У овом тренутку и Србија и Црна Гора су обавезане десетинама међународних инвестиционих споразума, који припадају различитим генерацијама и који су писани различитим техникама. Већина њих не познаје изричите обавезе у вези са заштитом животне средине. Рад зато настоји да испита у којој мери важећи српски и црногорски међународни инвестициони споразуми могу да препознају дужности учесника међународних улагачких подухвата да штите животну средину и како се те дужности могу подвести под класичне одредбе ових споразума.

9. „Serbian Perspective on the Proposed Changes of the Brussels I Recast Regulation“, *Jurisdiction over Non-EU Defendants: Should the Brussels Ia Regulation Be Extended* (eds. T. Lutz, E. Piovesani, D. Zgrabljic-Rotar), Hart Publishing 2023, стр. 291-303 (M 31)

Овај рад је представљен на међународној конференцији посвећеној разматрању предлога измена Уредбе Брисел I bis, коју је организовало Европско удружење за међународно приватно право, а објављен је у целини у зборнику радова са те конференције. Аутор најпре објашњава значај међународног приватног права Европске уније за државе-кандидате за чланство у Унији, међу којима је и Србија, при чему нарочиту пажњу посвећује приказу реформских процеса у овој области у државама региона. Затим идентификује кључне критичке тачке у којима би евентуалне измене Уредбе Брисел I bis могле да буду од значаја за лица која имају пребивалиште у трећим државама. Иначе, проучавања екстерних ефеката бриселског система почињу још од раних дана примене некадашње Бриселске конвенције, па се аутор у својим анализама посебно бави теоријом рефлексног дејства коју је развио француски правник Жорж Дроз, али и питањима на која су светло бацили каснији радови у овој области. Закључује да Европска унија мора да буде веома пажљива приликом реформе бриселског система правила јер је, имајући у виду њихову разгранатост, врло лако да дође у раскорака у координацији између система међународног приватног права Европске уније и правила трећих држава, што би имало негативне ефекте на правни саобраћај између Уније и трећих држава.

10. „Криза система решавања спорова Светске трговинске организације“, *Зборник радова у част проф. др Миленка Креће* (ур. С. Ного), Београд 2020, стр. 269-248 (M 44)

У овом раду аутор описује и анализира кризу у коју је запао систем решавања спорова Светске трговинске организације услед блокаде његовог Апелационог тела. Апелационо тело треба да омогући уједначавање праксе, па зато има велики значај за интегритет система решавања спорова. Тиха опструкција овог органа почела је пре скоро деценије и одвијала се у две фазе: најпре је отежаван и успораван избор његових чланова, а онда је тај избор и потпуно блокиран, што је довело до тога да, у тренутку писања рада, број чланова Апелационог тела падне испод минимума потребног за његов несметани рад. Са данашње тачке гледишта, када Апелационо тело више нема ниједног члана, може се рећи да је аутор исправно наслутио да ће криза коју је проучавао имати различите последице на поступке решавања спорова, зависно од фазе у којој се ти поступци налазе. Процесна фаза директно одређује садржај могућих решења. Како би се наведене тешкоће превазишле, једна група чланица СТО је осмислила једно од могућих решења које се ослања на коришћење арбитраже за потребе апелационог преиспитивања и које даје основ за очекивање да ће актуелна криза барем краткорочно бити успешно превазиђена.

11. „Еволуција принципа уређивања приватноправних односа са елементом иностраности у српским кодификацијама међународног приватног права“, (коауторски са проф. др Владимиром Павићем), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2020* (ур. В. Радовић), Београд 2020, стр. 430-456 (М 44)

У овом раду аутори представљају и анализирају развој фундаменталних принципа међународног приватног права у српским кодификацијама ове области: тренутно важећем Закону о решавању сукоба закона са прописима других земаља и Нацрту Закона о међународном приватном праву. Рад разматра еволуцију три кључна колизионоправна принципа: принципа најближе везе, принципа заштите слабије стране и принципа *in favorem negotii*. Аутори закључују да су обе кодификације рађене под утицајем доминантних упоредноправних регулаторних тенденција времена у којима су настајале, те да је током година дошло до прецизирања и номотехничког разрађивања проучаваних принципа, али да је њихова суштинска улога остала непромењена.

12. „Исправљање и тумачење арбитражних одлука“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2021* (ур. В. Радовић), Београд 2021 (М 44)

У раду се испитује правни режим захтева за исправљање, односно тумачење арбитражних одлука као једно од правних средстава којим се штити интегритет и ауторитет арбитражног одлучивања. Иако се на први поглед чини да се ради о крајње техничким институтима, пракса показује да они имају значајан потенцијал за злоупотребу, јер их странке понекад користе како би покушале да исходују суштинске измене арбитражне одлуке. Због тога се у раду детаљно анализира поступак одлучивања о захтеву за исправљање, односно тумачење и указује се на главне линије разграничења ових института од неких недозвољених правних средстава. Закључује се да у упордној пракси има појединих решења која завређују да буду шире прихваћена, јер би се тиме убрзало и олакшало одлучивање арбитра а странке би уживале јачу правну сигурност.

13. „Развој правног оквира за медијацију у оквиру Међународног центра за решавање улагачких спорова“, (коауторски са доц. др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2022* (ур. В. Радовић), Београд 2022 (М 44)

У последњих пар деценија медијација постаје све чешће коришћен механизам за решавање приватноправних спорова. Пораст њеног коришћења примећује се у различитим областима међународног пословног права, па тако и у праву страних улагања. Различита међудржавна и стручна тела су у претходном периоду сачинила различите акте намењене кодификацији медијације и стварању претпоставки за њену ширу примену. Управо ти акти су предмет интересовања овог рада, а посебна пажња је посвећена анализи Правилника о медијацији Међународног центра за решавање улагачких спорова из 2022. године, који је не само у тренутку писања рада био најновији већ и најдетаљнији најсавременији извор права у овој области. Будући да ће се даљи рад на промовисању инвестиционе медијације и унапређењу њеног правног оквира несумњиво наставити, закључује се да наша земља треба да и даље пажљиво прати све нове кораке који се у том правцу чине на глобалном плану и да поушава да им се у што је могуће већој мери прилагоди.

14. „Однос судског и алтернативног начина решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена“, *Интелектуална својина и интернет* (ур. Д. В. Поповић), Београд 2022 (М 44)

У овом раду аутор испитује однос судског и алтернативног начина решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена. Након што изложи главне карактеристике оба начина, аутор закључује да тренутно важећи прописи дозвољавају могућност паралелног вођења поступка и пред једним и пред другим форумом. Истовремено, постоје правила којима се избегава могућност доношења противречних одлука о суштински истом захтеву. Закључује се такође да и један и други начин решавања спорова испољавају одређене предности али и недостатке, па да конкретна одлука о механизму коме ће неки спор бити подвргнут као и избор процесне стратегије зависе од скупа свих релевантних околности сваког појединачног случаја.

15. „Поништај арбитражних одлука у оквиру Међународног центра за решавање улагачких спорова (ICSID)“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2023* (ур. В. Радовић), Београд 2024 (М 44)

У овом раду аутор приказује главне одлике поступка (интерног) поништаја арбитражних одлука у оквиру Међународног центра за решавање улагачких спорова (ICSID-а), и то тако што најпре излаже и анализира основе за поништај, а затим разматра процесна правила које се односе на поништај, посебно се осврћући на кључне одлуке о поништају. Након што је приказао основне црте поступка поништаја, аутор покушава да га смести у шири оквир механизма процесне заштите страних улагача. На основу тога долази до три важна закључка. Прво, поступак интерног поништаја се чини рестриктивнијим од „класичне“ судске контроле арбитражних одлука прописане националним правима и Њујоршком конвенцијом. Друго, након одређеног периода стабилизације, пракса већа за поништај наставља да показује одређене недоследности, сличне онима које су карактерисале прве одлуке о поништају, што се не може сматрати прихватљивим са становишта правне сигурности и потребе предвидљивости одлучивања. Треће, скорашње измене ICSID-ових правила и прописа су имале мали утицај на поступак интерног поништаја будући да је његов централни део уређен Вашингтонском конвенцијом, о чијим се изменама, барем у овом тренутку, још увек не размишља. Сходно томе, у наредном периоду ће бити потребно пажљиво пратити развој праксе ICSID-ових већа за поништај, јер ће она, по свој прилици, наставити да привлачи пажњу како теорије тако и праксе. То ће бити од нарочите важности и за Републику Србију, јер је она у последње две године била укључена у два поступка за поништај.

16. „Улога вештачке интелигенције у међународној трговинској арбитражи“, *Вештачка интелигенција – изазови у пословном праву* (ур. Д. В. Поповић), Београд 2024, стр. 219-240 (М 44)

Вештачка интелигенција је већ продрла у многе делатности и сфере друштвеног живота, па тако и у међународну трговинску арбитражу. Не само да одређени системи опште употребе, као што су *ChatGPT* или *Siri* имају способност да обављају одређене радње које могу да буду корисне и за међународну трговинску арбитражу, већ се све више развијају и специјализовани софтвери који су намењени искључиво за што ширу примену принципа вештачке интелигенције у овој области алтернативног решавања спорова. За сада су кључна поља на којима се вештачка интелигенција користи обављање истраживачких и других припремних радњи за вођење поступка и

олакшавање представљања и извођења доказа. Али, истовремено се чине и значајни кораци на плану испитивања могућности за коришћење вештачке интелигенције као самосталног одлучиоца у неким типским поступцима, фасилитатора у неким неадјудикативним алтернативним поступцима (нпр. преговори усмерени ка постизању поравнања) или чак као дигиталног адвоката (нпр. систем *DoNotPay*). У овом раду се представљају и анализирају тренутни донети вештачке интелигенције у међународној трговинској арбитражи, представља се критички осврт на могућности ширег коришћења ове технологије и нуди се једна од могућих визија будуће употребе вештачке интелигенције у међународној трговинској арбитражи.

17. „Сингапурска конвенција као нови елемент правног оквира за међународну трговинску медијацију“ *Право и привреда* 3/2020, стр. 177-200 (М 51)

Аутор се у овом раду бави анализом главних одредаба Конвенције о међународним поравнањима произашлих из медијације (Сингапурске конвенције). Посебна пажња је посвећена једном посебно иновативном елементу Конвенције – концепту функционалног признања уговора о поравнању, који је кључан за разумевање принципа олакшаног извршења поравнања. Премда се може наслутити да ће се на овај начин медијација учинити још атрактивнијом методом алтернативног решавања међународних трговинских спорова, јер ће се олакшаним извршењем поравнања време и трошкови решавања спорова смањити, постоји велика опасност да овај концепт у пракси доведе до великих тешкоћа, чије би размере и озбиљност могле озбиљно да угрозе одрживост правног оквира за медијацију који Сингапурска конвенција има амбицију да успостави. Како би се те тешкоће избегле, аутор сматра да је потребно да дође до темељне реформе како унутрашњег, тако и међународног правног оквира за медијацију у трговинским споровима са елементом иностраности.

18. „Добровољно ограничење слободе трансфера средстава у пословању привредних субјеката у условима пандемије“ (коауторски са проф. др Јеленом Лепетић), *Право и привреда* 4/2021, стр. 489-522 (М 51)

Пандемија корона вируса наметнула је велике изазове у свим сферама живота, па тако и у праву. Правне норме су морале да се прилагоде тзв. „новој нормалности“ и реше многа спорна питања која је пандемија наметнула. У овом раду аутори разматрају један специфичан вид утицаја пандемије на привредно право – добровољно ограничење слободе трансфера средстава, до кога је, у Републици Србији, дошло ступањем на снагу неколико уредаба и закона усвојених у склопу покушаја умањивања или отклањања штетних последица пандемије на пословање привредних субјеката. Институт добровољног ограничења слободе трансфера средстава испитан је са становишта компанијског и права страних улагања. Након анализе забране исплате добити, аутори закључују да је у условима пандемије доношење нестандартних мера нужно; да се ове мере морају доносити брзином коју диктира пандемија, али да приликом њиховог формулисања ипак треба водити рачуна да дугорочна штета не надвлада краткорочну добит.

19. „Прилог тумачењу члана 39 Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе“, *Право и привреда* 4/2024, стр. 553-584 (М 51)

Члан 39 Конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе (Бечке конвенције) уређује дужност купца да обавести продавца о несаобразности робе која му је испоручена. Иако би се на први поглед могло наслутити да значај ове

одредбе није велики јер она у првом реду служи примени других правила којима су уређена права купца у случају да му је испоручена несаобразна роба, пажљивији поглед на њену примену у судској и арбитражној пракси, као и на доктринарне радове који су јој посвећени, показује да се у погледу тумачења члана 39 Конвенције јављају бројна питања и недоумице. У овом раду се зато разматрају кључни елементи и сврха правила о обавештавању продавца о несаобразности испоручене робе и на подлози тих истраживања се изводе закључци о правилима којих се треба држати приликом тумачења посматране одредбе. Та правила обухватају дужност тумачења члана 39 Конвенције у светлу његовог међународног карактера а не значења које његовим одређеним елементима придају поједина национална права, потребу узимања у обзир циља и сврхе обавештења о несаобразности, као и ослањања на упоредну судску и арбитражну праксу. Ова правила не само да доприносе исправнијем разумевању садржаја члана 39 Конвенције, већ и побољшавају правну сигурност и предвидљивост исхода у међународној трговини. Уз ова правила, која се могу окарактерисати као општеважећа, са становишта домаћег права посебно је важно имати у виду да је српски превод члана 39 Бечке конвенције у једном делу недоследан, па је од изузетног значаја да се садржај ове одредбе утврђује из неког од текстова Конвенције сачињених на једном од њених званичних језика.

20. „Упоредна анализа система признања страних судских одлука према Закону о решавању сукоба закона са прописима других земаља и према Хашкој конвенцији из 2019. године“, (коауторски са проф. др Сањом Марјановић), *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 4/2024, стр. 925-955 (М 51)

Пре нешто више од годину дана ступила је на снагу Конвенција о признању и извршењу страних судских одлука у грађанским или трговинским стварима, закључена 2019. године под окриљем Хашке конференције за међународно приватно право. Имајући у виду историјат њеног настанка, квалитет решења, као и амбиције њених најгласнијих пропонената, може се очекивати да ће ова Конвенција у будућности постати веома значајан извор међународног приватног права. У светлу потенцијалног разматрања потребе приступања Србије овој Конвенцији, корисно је детаљно упоредити режиме признања страних судских одлука прописане домаћим Законом о решавању сукоба закона са једне и Конвенцијом са друге стране. Анализе показују да, упркос одређеним разликама (пре свега на плану тзв. јурисдикционих филтера, посебног решења за признање одлука о накнади штете и проблема признања одлуке у ствари у којој поступак пред судом државе признања још увек траје), које су превасходно последица разлике у природи двају извора права и тренуцима у којима су доношени, суштинских разлика не постоји. Штавише, Конвенција садржи веома богат и софистициран систем ограничења примене одређених својих делова, што потенцијално заинтересованим државама, па тако и Србији, може да олакша дилеме које се јаве приликом разматрања потребе приступања.

21. „Одлучивање по правичности у пракси Спољнотрговинске/Сталне арбитраже при Привредној комори Србије“, *Зборник радова у част проф. др Мирка Васиљевића* (ур. Д. В. Поповић), Београд 2021, стр. 383-400 (М 61)

У овом раду, представљеном на конференцији поводом 70. рођендана професора др Мирка Васиљевића и објављеном у целини у зборнику радова са те конференције, аутор анализира новију праксу Спољнотрговинске, односно Сталне арбитраже при Привредној комори Србије у вези са одлучивањем по правичности. Проблем одлучивања по правичности се најпре смешта у шири теоријски и уопредни практични

контекст како би се идентификовала главна питања на која је приликом анализе потребно дати одговор. То су: однос правичности и супстанцијалног права, однос правичности и јавног поретка и однос правичности и меродавног процесноправног оквира арбитраже. Испитујући домаћу праксу, аутор пре свега уочава да је она једнако ретка као и инострана, што објашњава опрезом странака услед релативне непредвидљивости материјалноправног исхода одлучивања по правичности. Такође, аутор закључује да у давању одговора на главне дилеме које се јављају у вези са одлучивањем по правичности домаћа пракса углавном не одступа од владајућих ставова прихваћених у теорији ии иностраној пракси.

22. „The Role of *Ex Aequo et Bono* in ICSID Arbitration“, Ревивија Копаоничке школе природног права 1/2021, стр. 147-164 (М 61)

У овом раду, представљеном на конференцији Копаоничке школе природног права 2021. године а објављеном у целини на енглеском језику у Ревивији Копаоничке школе природног права, аутор се бави питањем одлучивања по правичности у пракси Међународног центра за решавање улагачких спорова. На самом почетку, аутор примећује да је број одлука донесених на основу правичности у пракси Центра изузетно мали. Ипак, упркос њиховм малом броју, било је могуће извести одређене општије закључке о начину примене принципа правичности пред ICSID-овим арбитражама. Посебно су разматрана два типична сценарија: први, у коме су се стране у спору споразумеле о томе да арбитража донесе одлуку на основу правичности и други, у коме су странке у поступку интерног поништаја покушавале да покажу да су ICSID-ова арбитражна већа заправо неовлашћено примењивала принцип правичности тиме што су у ствари неадекватно примењивала меродавно право. Аутор закључује да се опрез странака у погледу уговарања принципа правичности као основа по коме ће арбитража донети одлуку може објаснити непознаницама у вези са садржајем овог принципа и страхом да ће исход одлучивања по правичности бити непредвидљив. Са друге стране, покушаји да се у поступку интерног поништаја докаже неоснована примена принципа правичности за прави циљ има настојање да се прошире основи контроле арбитражне одлуке у поступку интерног поништаја, па зато није изненађујуће што су овакви поступци по правилу били осуђени на неуспех.

В. Чланства у уређивачким одборима и редакцијама

До избора у звање ванредног професора, др Марко Јовановић био је члан међународног уређивачког одбора за зборник радова *Private International Law in the Jurisprudence of European Courts – Family at Focus* (ed. Mirela Župan), Osijek 2015, ISBN: 978-953-6072-96-5 и члан уређивачког одбора за зборник радова *Liber amicorum Gašo Knežević*, Београд 2016, ISBN: 978-86-7630-664-0, као и члан редакције часописа *Право и привреда*.

Након избора у звање ванредног професора др Марко Јовановић био је члан међународног уређивачког одбора за зборник радова *The Studies of the Borderland Universities Network* (ed. J. Matwiejuk), Tom 7, Bialystok 2023, ISSN: 2544-5790.

IV Учесће на научним и стручним скуповима

Др Марко Јовановић је од избора у звање ванредног професора учествовао на више научних скупова и конференција, са рефератом или без њега.

Са рефератом или саопштењем учествовао је на следећим научним и стручним скуповима:

- Интелектуална својина и интернет, Београд, Србија (септембар 2020. године) – реферат: „Private International Law Aspects of Domain Name Disputes“
- 29. Сусрети правника у привреди Србије (новембар 2020. године) – реферат: „Сингапурска конвенција као нови елемент правног оквира за међународну трговинску медијацију“
- Копаоничка школа природног права (децембар 2021. године) – реферат: „The Role of Ex Aequo et Bono in ICSID Arbitration“
- Конференција Удружења правника у привреди Србије (децембар 2021. године) – реферат: „Добровољно ограничење слободе трансфера средстава у пословању привредних субјеката у условима пандемије“
- Интелектуална својина и интернет, Београд, Србија (јун 2022. године) – реферат: „Однос судског и алтернативног начина решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена“
- Jurisdiction over Non-EU Defendants: Should Brussels Ia Regulation Be Extended – Конференција Европског удружења за међународно приватно право, Дубровник, Хрватска (мај 2022. године) – реферат: „Serbian Perspective on the Proposed Changes of Brussels I Recast Regulation“
- Развој пословног права у Југоисточној Европи – Конференција у част проф. др Мирка Васиљевића, Београд, Србија (септембар 2022. године) – реферат: „Одлучивање по правичности у пракси Спољнотрговинске/Сталне арбитраже при Привредној комори Србије“
- Правна заштита животне средине – међународна конференција у организацији Црногорске академије наука и умјетности, Подгорица, Црна Гора (март 2023. године) – реферат: „Environmental Protection Obligation in International Investment Agreements of Montenegro and Serbia“
- 9th Journal of Private International Law Conference, Сингапур (август 2023. године) – реферат: „Serbian Private International Law Facing the Challenges of Modernization: Which Path to Take?“
- 18. Регионална конференција из међународног приватног права – Private International Law and International Organizations: Achievements and Challenges, Ниш, Србија (новембар 2023. године) – реферат: „Private International Law Aspects of Foreign Direct Investment Protection“
- Who's Afraid of Punitive Damages – Конференција Европског удружења за међународно приватно право, Аугсбург, Немачка (март 2024. године) – реферат: „Punitive Damages and Public Policy Exception in the 2019 Hague Judgments Convention“
- Интернет дијалог 2024, Београд, Србија (април 2024. године) – реферат: „Употреба вештачке интелигенције у међународној трговинској арбитражи“
- Округли сто о нуклеарном праву, Београд, Србија (новембар 2024. године) – саопштење: „Међународно-приватноправни аспекти нуклеарног права“

Без реферата или саопштења учествовао је на следећим научним и стручним скуповима:

- Регионална конференција о међународном приватном праву, Скопље, Северна Македонија (септембар 2022. године)
- Конференција Удружења за стечајно право, Београд, Србија (2023. година)
- Регионална конференција о међународном приватном праву, Пале, Босна и Херцеговина (септембар 2024. године)

V Научно-истраживачки рад

Од избора у звање ванредног професора, др Марко Јовановић је учествовао у пројектима чији је носилац Правни факултет Универзитета у Београду („Идентитетски преображај Србије“, „Епидемија. Право. Друштво“, „Савремени проблеми правног система Србије“). Такође, био је члан истраживачког тима на пројекту „Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније“, који је финансирало Министарство просвете и науке Републике Србије до 2023. године (евиденциони број пројекта: 179077).

Од 2018. године члан је међународног Академског форума за решавање спорова између улагача и држава пријемница улагања (*Academic Forum on ISDS*).

Од 2024. године члан је истраживачког тима у оквиру факултетског пројекта (*Савремени проблеми правног система Србије*), који предводи проф. др Душан В. Поповић, а који се бави анализом правних аспеката вештачке интелигенције и дигитализације.

VI Ваннаставне дужности на Факултету и на Универзитету

Од новембра 2022. године до новембра 2024. године обављао је дужност продекана за међународну сарадњу Правног факултета Универзитета у Београду и у том својству је био представник Факултета у Мрежи правних факултета Југоисточне Европе (SEELS), представник Факултета у Ротердамској мрежи правних факултета, као и Erasmus-координатор на Правном факултету Универзитета у Београду.

У пет наврата био је одређиван за члана комисија за избор демонстратора, сарадника у настави и асистената на предмету Међународно приватно право.

У 2024. години био је одређен за члана комисије за избор једног асистента за предмет Међународно приватно право на Правном факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Одлуком ректора Универзитета у Београду бр. 68-4258/2023/2, од 8. септембра 2023. године именован је за представника Универзитета у Београду (*academic chair*) у организационој јединици *Open Campus* европске универзитетске мреже *Circle U*. У том својству је учествовао на састанцима Алијансе у Ослу у марту 2024. године и у Пизи у октобру 2024. године.

VII Стручне активности

Од 2011. године др Марко Јовановић обавља дужност потпредседника Комисије за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена Србије при Привредној комори Србије.

Налази се на Списку лица са одговарајућим квалификацијама за обављање дужности арбитра Сталне арбитраже при Привредној комори Србије.

Члан је ширег председништва Сталне арбитраже при Привредној комори Србије.

Био је члан Радне групе за припрему текста Нацрта закона о улагањима 2015. године.

Од децембра 2017. године представља Републику Србију у Радној групи III Комисије УН за међународно трговинско право (решавање инвестиционих спорова).

Одлуком председника Привредне коморе Србије 2018. године је именован за члана Суда части при ПКС.

Био је члан Радне групе за израду радне верзије текста Нацрта закона о потврђивању Конвенције о међународном остваривању издржавања деце и других чланова породице, образоване при Министарству финансија у јуну 2019. године.

Био је члан делегације Републике Србије на 22. дипломатској сесији Хашке конференције за међународно приватно право, током које је усвојен коначан текст Конвенције о признању и извршењу страних судских одлука у грађанским или трговинским стварима у јуну и јулу 2019. године.

Од 2021. године је члан Координационог тела Владе Србије за праћење примене споразума о подстицању и заштити улагања.

Од избора за ванредног професора, поступао је или поступа као арбитар у осам поступака поводом спорова из уговора о међународној продаји робе, уговора о грађењу и уговора о пружању услуга.

Учествовао је као правни експерт у две инвестиционе арбитраже вођене против Републике Србије (оба поступка су решена у корист Србије), а тренутно је у истом својству ангажован у једној инвестиционој арбитражи против једне бивше југословенске републике.

VIII Оцена испуњености услова и критеријума за избор у звање редовног професора

Након што је извршила увид у документацију коју је кандидат поднео уз пријаву на конкурс, а полазећи од одредаба Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (*Гласник Универзитета у Београду* бр. 192/2016, 195/2016, 199/2017, 203/2018 и 223/2021), Комисија је утврдила да др Марко Јовановић испуњава, а у великој мери и превазилази минималне услове који су потребни за избор у звање редовног професора на Универзитету у Београду за групацију друштвено-хуманистичких наука, и то на следећи начин:

А. Општи услов

Др Марко Јовановић испуњава општи услов за избор у звање редовног професора, будући да је Одлуком Већа научних области правно-економских наука Универзитета у Београду 02-03 број: 61202-1140/2-20 од 21. маја 2020. године изабран у звање ванредног професора за Пословноправну и Међународноприватноправну ужу научну област на Правном факултету Универзитета у Београду, и у том звању се тренутно и налази.

Б. Обавезни услови

1. Искуство у педагошком раду са студентима.

Др Марко Јовановић испуњава овај услов јер је на Правном факултету Универзитета у Београду запослен од 1. септембра 2009. године, најпре у звању асистента (2009-2015), затим у звању доцента (2015-2020), а онда и у звању ванредног професора (од 2020. године па до сада), што значи да поседује више од 15 година педагошког искуства у раду са студентима на различитим нивоима (основне, мастер, докторске студије) и облицима наставе (предавања, вежбе, припреме за такмичења), као и на различитим језицима.

Такође, у академској 2024/2025. години др Марко Јовановић изводи наставу, вежбе и испите на предметима Међународно пословно право и Међународно арбитражно право на Правном факултету Универзитета у Бања Луци.

Коначно, др Марко Јовановић има искуства и у раду са студентима у иностранству, јер је у оквиру наставничке размене кроз програм Erasmus+ држао предавања из Арбитражног права, Међународног трговинског права и Међународног приватног права на Правном факултету Универзитета у Бјалистоку (Пољска) 2017. године и на Правном факултету Универзитета Миколас Ромерис у Вилњусу (Литванија) 2023. године.

2. Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама.

Као што је напред већ наведено, др Марко Јовановић је у периоду од последњег избора у звање остварио високе оцене за свој педагошки рад на свим предметима из којих је изводио наставу на основним студијама. За предмет Међународно приватно право просечне оцене су му се кретале у распону од 4,53 до 4,72 (у академској 2020/2021. просечна оцена је била 4,72; у академској 2021/2022. просечна оцена је била 4,56; у академској 2022/2023. просечна оцена је била 4,53; у академској 2023/2024. просечна оцена је била 4,59), за предмет Арбитражно право просечне оцене су му се кретале у распону од 4,31 до 4,67 (у академској 2020/2021. просечна оцена му је била 4,62; у академској 2021/2022. просечна оцена је била 4,67; у академској 2022/2023. просечна оцена је била 4,55; у академској 2023/2024. просечна оцена је била 4,31), док су му се за предмет Међународно трговинско право просечне оцене кретале у распону од 4,92 до 5,00 (у академској 2020/2021. години просечна оцена је била 5,00; у академској 2021/2022. просечна оцена је била 5,00; у академској 2022/2023. просечна оцена је била 4,92; у академској 2023/2024. просечна оцена је била 5,00). Ове високе оцене редовно су биле праћене позитивним студентским коментарима.. Сходно томе,

др Марко Јовановић испуњава критеријум позитивне оцене педагошког рада добијене у анонимним студентским анкетама.

3. Објављен један рад из категорије M21, M22 или M23 у периоду од првог избора у звање ванредног професора.¹

Др Марко Јовановић испуњава овај услов јер је у периоду од последњег избора у звање објавио три рада из ових, односно са њима изједначених категорија. То су радови:

1) „Thou Shall (Not) Pass – Grounds for Refusal of Recognition and Enforcement Under the 2019 Hague Judgments Convention“, *Yearbook of Private International Law* 2019/2020, стр. 309-331 (M 14);

2) „Forever Young: The Gap-Filling Mechanism of the CISG As a Factor of Its Modernization“, *Balkan Yearbook of European and International Law* 2020, стр. 41-60 (M 14);

3) „Punitive Damages, Public Policy, and the Hague Judgments Convention“, *Who's Afraid of Punitive Damages?* (ed. T. Lutzi), Hart Publishing 2025, прихваћено за објављивање (M 14).

Уз то, др Марко Јовановић је коауторски објавио и рад „Excessive Costs and Recoverability of Cost Awards in Investment Arbitration“, *Journal of World Investment and Trade* 2-3/2020, стр. 251-299 (M 23), али се тај рад због броја коаутора не узима у обзир за избор.

4. Објављен један рад из категорије M24 у периоду од првог избора у звање ванредног професора.

Овај услов др Марко Јовановић испуњава тако што је објавио рад „Допринос Михаила Константиновића модернизацији југословенске привреде – оснивање Спољнотрговинске арбитраже“, *Анали Правног факултета у Београду*, специјални број за 2022, стр. 171-196 (M 24).

5. Објављених пет радова из категорије M51 у периоду од избора у претходно звање.²

Овај услов др Марко Јовановић вишеструко испуњава јер је у претходном периоду објавио укупно једанаест радова из ове и са њом изједначених категорија. То су следећи радови:

¹ „Сматраће се да је кандидат који је објавио рад који доноси исти или већи број М бодова предвиђених Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача од оног који носи рад који се захтева као минимални услов за избор у одређено звање, а који се не наводи у овим минималним условима (нпр. M11– M14 или M41 –M45), тај услов испуни“ (члан 9 Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду).

² „Сматраће се да је кандидат који је објавио рад који доноси исти или већи број М бодова предвиђених Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача од оног који носи рад који се захтева као минимални услов за избор у одређено звање, а који се не наводи у овим минималним условима (нпр. M11– M14 или M41 –M45), тај услов испуни“ (члан 9 Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду).

1) „Криза система решавања спорова Светске трговинске организације“, *Зборник радова у част проф. др Миленка Креће* (ур. С. Ного), Београд 2020, стр. 269-248 (М 44);

2) „Еволуција принципа уређивања приватноправних односа са елементом иностраности у српским кодификацијама међународног приватног права“, (коауторски са проф. др Владимиром Павићем), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2020* (ур. В. Радовић), Београд 2020, стр. 430-456 (М 44);

3) „Исправљање и тумачење арбитражних одлука“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2021* (ур. В. Радовић), Београд 2021 (М 44);

4) „Развој правног оквира за медијацију у оквиру Међународног центра за решавање улагачких спорова“, (коауторски са доц. др Миленом Ђорђевић), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2022* (ур. В. Радовић), Београд 2022 (М 44);

5) „Однос судског и алтернативног начина решавања спорова поводом регистрације назива интернет домена“, *Интелектуална својина и интернет* (ур. Д. Поповић), Београд 2022 (М 44);

6) „Поништај арбитражних одлука у оквиру Међународног центра за решавање улагачких спорова (ICSID)“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2023* (ур. В. Радовић), Београд 2024 (М 44);

7) „Улога вештачке интелигенције у међународној трговинској арбитражи“, *Вештачка интелигенција – изазови у пословном праву* (ур. Д. Поповић), Београд 2024, стр. 219-240 (М 44);

8) „Сингапурска конвенција као нови елемент правног оквира за међународну трговинску медијацију“, *Право и привреда 3/2020*, стр. 177-200 (М 51);

9) „Добровољно ограничење слободе трансфера средстава у пословању привредних субјеката у условима пандемије“ (коауторски са проф. др Јеленом Лепетић), *Право и привреда 4/2021*, стр. 489-522 (М 51);

10) „Прилог тумачењу члана 39 Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе“, *Право и привреда 4/2024*, стр. 553-584 (М 51);

11) „Упоредна анализа система признања страних судских одлука према Закону о решавању сукоба закона са прописима других земаља и према Хашкој конвенцији из 2019. године“, (коауторски са проф. др Сањом Марјановић), *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду 4/2024*, стр. 925-955 (М 51).

6. Цитираност од 10 хетеро-цитата

Према јавно доступним базама података, радови др Марка Јовановића имају 51 хетеро-цитат. Детаљан преглед цитираности је следећи:

1. „Ефикасност система решавања спорова Светске трговинске организације“, *Право и привреда* бр. 9-12/2008, стр. 70-83; - 1 хетероцитат

Цитирано у: Нина Арсић, „Институционални оквир система за решавање спорова Светске трговинске организације и транспарентност поступка кроз призму сличности и разлика са међународним трговинским арбитражама“, *Школа бизниса 2/2017*.

2. „Обавеза испоруке робе саобразне са принудним прописима државе одредишта у међународној трговини“, *Право и привреда* 4-6/2010, стр. 405-420; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Маша Мишковић, „Питање примене Бечке конвенције о међународној продаји робе на продају електричне енергије“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2023* (ур. В. Радовић), Београд 2023, стр. 254.

3. „Осврт на Правилник о поступку за решавање спорова поводом регистрације .rs домена“, (коауторски са доц. др Душаном Поповићем), *Право и привреда* 1-3/2011, стр. 7-28; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Душан Поповић, „Десет година примене УДРП правила – обриси уједначене праксе“, *Страни правни живот* 3/2011.

4. „Неки институти царинског права Европске уније у светлу праксе Европског суда правде и Тела за решавање спорова Светске трговинске организације“, (коауторски са асист. мр Миленом Ђорђевић), у зборнику радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније – 2011* (ур. В. Радовић), Београд 2011, стр. 373-410; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Милена Ђорђевић, „Либерализација међународне трговине и заштита животне средине – билатерални и мултилатерални механизми обезбеђења њихове коегзистенције“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2019* (ур. В. Радовић), Београд 2019, стр. 241.

5. „Осврт на стабилизациону клаузулу у Закону о јавно-приватном партнерству и концесијама“, *Право и привреда* 4-6/2012, стр. 658-672; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Урош Живковић, „Проблем тумачења клаузуле најповлашћеније нације у праву страних улагања и праву Републике Србије“, *Право и привреда* 10-12/2013.

6. „Нецаринске мере заштите као мере ограничења слободе трговине робом у светлу праксе Европског суда правде и Тела за решавање спорова Светске трговинске организације“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), у зборнику радова „*Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*“ (ур. В. Радовић), Београд 2012, стр. 304-334; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Милена Ђорђевић, „Либерализација међународне трговине и заштита животне средине – билатерални и мултилатерални механизми обезбеђења њихове коегзистенције“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2019* (ур. В. Радовић), Београд 2019, стр. 241.

7. „Унификација права међународне трговине под окриљем Светске трговинске организације“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), *Правни живот* бр. 11/2012, стр. 319-338; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Милена Ђорђевић, „Либерализација међународне трговине и заштита животне средине – билатерални и мултилатерални механизми обезбеђења њихове коегзистенције“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2019* (ур. В. Радовић), Београд 2019, стр. 242.

8. „Примена Конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе када правила међународног приватног права упуте на примену права државе-уговорнице“, *Анали Правног факултета* бр. 1/2014, стр. 170-186; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Јелена Перовић Вујачић, „Уговор о међународној продаји робе – компаративни поглед на решења Бечке конвенције о међународној продаји робе и српског Закона о облигационим односима“, *Ревизија Копаоничке школе природног права 2022*.

9. „Нови правни оквир за транспарентност у међународној инвестиционој арбитражи“, *Правни живот* бр. 11/2015; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Маја Станивуковић, „Јавност и тајност арбитраже“, *Зборник радова ПФНС 2/2018*, стр. 452.

10. „Necessity as a Ground for Precluding Wrongfulness in International Investment Law“, (коауторски са др Мирком Васиљевићем), *Annals of the University of Belgrade Faculty of Law* бр. 3/2016, стр. 5-24; - **5 хетероцитата**

Цитирано у: Маја Станивуковић, Сања Ђајић, „Унутрашње право у међународној инвестиционој арбитражи – заборављени и запостављени извор права“, *Анали ПФБ 2/2017*, стр. 86;

Цитирано у: Кристина Стевановић, *Поступак пред Међународним центром за решавање инвестиционих спорова као функционално апелациони систем*, Ниш 2019.

Цитирано у: Paulina Arango Velasquez, *ESTADO DE NECESIDAD Y CLÁUSULAS DE EMERGENCIA EN EL MARCO DE LOS TRATADOS BILATERALES DE INVERSIÓN*, Bogota 2021;

Цитирано у: Yuri Shchokin, „Basic Conditions for Application of Necessity as a Circumstance that Precludes Bringing to International Legal Responsibility“, *Theory and Practice of Jurisprudence 2023*, стр. 106;

Цитирано у: Senai Andemariam, *The Concept of Necessity in International Law and the World Trade Organization*, Brill 2024.

11. „Кључне одлике финансирања трошкова арбитраже од трећих лица“, *Право и привреда* бр. 4-6/2017, стр. 493-509; - **2 хетероцитата**

Цитирано у: Маја Станивуковић, „Неплаћање предујма за арбитражне трошкове у ИКСИД-овој арбитражи“, *Зборник радова ПФНС 3/2019*, стр. 769;

Цитирано у: Милена Ђорђевић, „Арбитражне поуке из 2020 године – смернице за транспарентнији, флексибилнији и ефикаснији арбитражни поступак“, *Зборник радова у част проф. др Мирка Васиљевића*, Београд 2021, стр. 417.

12. „Решавање спорова у систему Светске трговинске организације“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), у зборнику радова „Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније“ (ур. В. Радовић), Београд 2017; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Милена Ђорђевић, „Либерализација међународне трговине и заштита животне средине – билатерални и мултилатерални механизми обезбеђења њихове коегзистенције“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2019* (ур. В. Радовић), Београд 2019, стр. 248.

13. „Arbitrability of Consumer Disputes“, у зборнику радова „*Reshaping the Boundaries of Arbitrability: Are We Moving Forward?*“, Стална арбитража при Привредној комори Србије 2018, стр. 179-193; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Стефан Јовановић, „Меродавно право за арбитрабилност предмета спора“, *Право и привреда* 3/2021, стр. 402.

14. „О неким разликама између трговинске и инвестиционе арбитраже“, *Право и привреда* бр. 4-6/2018, стр. 345-364; - **2 хетероцитата**

Цитирано у: Стефан Јовановић, „Арбитражно решавање спорова из паметних уговора – поглед у будућност“, *Анали ПФБ* 4/2023, стр. 766;

Цитирано у: Стефан Јовановић, „Решавање о приговору ненадлежности због уговорене арбитраже у судској пракси“, *Право и привреда* 2/2020, стр. 274.

15. „Правни режим санитарних и фитосанитарних мера у међународној трговини“, (коауторски са др Миленом Ђорђевић), у зборнику радова „Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније“ (ур. В. Радовић), Београд 2018, стр. 261-285; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Милена Ђорђевић, „Либерализација међународне трговине и заштита животне средине – билатерални и мултилатерални механизми обезбеђења њихове коегзистенције“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2019* (ур. В. Радовић), Београд 2019, стр. 255.

16. „From Confidentiality to Transparency in Business Contracts Concluded by a State“, (коауторски са др Јеленом Перовић), *Економика предузећа* бр. 7-8/2018, стр. 295-305; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Јелена Перовић Вујачић, „Conclusion of contract and legal certainty: Application of international standards in Serbian contract law“, *Ревивија Копаоничке школе природног права* 2023.

17. „Правни оквир приступања Светској трговинској организацији“, *Право и привреда* 7-9/2019, стр. 368-386; - **1 хетероцитат**

Цитирано у: Милена Ђорђевић, „Либерализација међународне трговине и заштита животне средине – билатерални и мултилатерални механизми обезбеђења њихове коегзистенције“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2019* (ур. В. Радовић), Београд 2019, стр. 241.

18. „Thou Shall (Not) Pass – Grounds for Refusal of Recognition and Enforcement Under the 2019 Hague Judgments Convention“, *Yearbook of Private International Law* 2019/2020, стр. 309-331; - **3 хетероцитата**

Цитирано у: Стефан Јовановић, Давид Вучинић, „Дозвољеност изјављивања ревизије у поступку признања стране судске одлуке“, *Право и привреда* 3/2022, стр. 535 и 536;

Цитирано у: Ilija Rumenov, „Perspectives from South European Neighbouring and EU Candidate Countries“, *The HCCH 2019 Judgments Convention: Cornerstones, Prospects, Outlook* (ed. M. Weller et al.), Hart Publishing 2023, стр. 234;

Цитирано у: Jasmina Alihodžić, Anita Duraković, „Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil and Commercial Matters: The Normative Crossroads in Bosnia and Herzegovina“, *Private International Law and International Organizations – Achievements and Challenges*, Niš 2024, стр. 139.

19. „Excessive Costs and Recoverability of Cost Awards in Investment Arbitration“, (коауторски са Габријелом Ботинијем, Катрин Тити, Факундом Перес Аснаром, Џулијеном Чејсом и Олгом Пуђдемон Солом), *Journal of World Investment and Trade* 2-3/2020, стр. 251-299; - **21 хетероцитат** (према подацима из базе Google Scholar, https://scholar.google.com/scholar?cites=13137367186020946416&as_sdt=2005&sciodt=0,5&hl=sr)

20. „Еволуција принципа уређивања приватноправних односа са елементом иностраности у српским кодификацијама међународног приватног права“, (коауторски са др Владимиром Павићем), *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2020* (ур. В. Радовић), Београд 2020, стр. 430-456; - **2 хетероцитата**

Цитирано у: Владимир Павић, Стефан Јовановић, „Отворена питања међународног приватног права у Закону о трговачком бродарству“, *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније 2022* (ур. В. Радовић), Београд 2022, стр. 425;

Цитирано у: Sanja Marjanović, „Legal principles of the 1982 PIL Act, and filling the legal gaps in the Conflict of Laws matter in Serbian private international law: A different perspective“, *Annals FLB* 4/2024.

21. „The Role of *Ex Aequo et Bono* in ICSID Arbitration“, *Ревуја Конаоничке школе природног права* 1/2021, стр. 147-164; - **2 хетероцитата**

Цитирано у: Michael Herdi Hadylaya, „Harmonizing Arbitration: Clarity, Consistency, and Consent in the Application of Ex Aequo Et Bono“, *Jambura Law Review* 1/2024, стр. 89;

Цитирано у: Etibar Ahmadov, „The Essence of the Ex aequo et bono Method and the Rules of its Application for the Resolution of International Disputes“, *Аналитично-порівняльне правознавство*, 2024, стр. 854-855.

7. Два рада са међународног научног скупа објављена у целини категорије М31 или М33.

Др Марко Јовановић је испунио овај услов тако што је по позиву изложио и у целини објавио следеће радове:

1) „Serbian Perspective on the Proposed Changes of the Brussels I Recast Regulation“, *Jurisdiction over Non-EU Defendants: Should the Brussels Ia Regulation Be Extended* (eds. T. Lutzi, E. Piovesani, D. Zgrabljic-Rotar), Hart Publishing 2023, стр. 291-303 (М 31), изложен на конференцији Европског удружења за међународно приватно право у Дубровнику у мају 2022. године;

2) „Environmental Protection Obligation in International Investment Agreements of Montenegro and Serbia“, *Legal Aspects of Environmental Protection* (ed. Z. Rašović), Montenegrin Academy of Sciences and Arts, Podgorica 2024, pp. 235-256 (М 31), изложен на конференцији Црногорске академије наука и умјетности у марту 2023. године.

8. Два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини категорије М61 или М63.

Др Марко Јовановић је испунио овај услов тако што је по позиву изложио и у целини објавио следеће радове:

1) „Одлучивање по правичности у пракси Спољнотрговинске/Сталне арбитраже при Привредној комори Србије“, *Зборник радова у част проф. др Мирка Васиљевића* (ур. Д. Поповић), Београд 2021, стр. 383-400 (М 61), изложен на конференцији поводом 70. рођендана професора др Мирка Васиљевића, одржаној на Правном факултету Универзитета у Београду у септембру 2022. године;

2) „The Role of Ex Aequo et Bono in ICSID Arbitration“, *Ревизија Копаоничке школе природног права* 1/2021, стр. 147-164 (М 61), изложен на конференцији Копаоничке школе природног права у децембру 2021. године.

9. Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) у периоду од избора у претходно звање.

У периоду од избора у претходно звање др Марко Јовановић је објавио монографију *Основи међународног приватног права Европске уније: Уредбе Брисел I Recast, Брисел II Ter, Рим I, Рим II и Рим III*, (коауторски са проф. др Сањом Марјановић), Ниш 2025, ISBN: 978-86-7148-329-2, 284 стране (М 42), која је прихваћена као уџбеник на Правном факултету Универзитета у Нишу. Као што је напред наведено, по учешћу у коауторском доприносу као и по броју и категоризацији аутоцитата, ова монографија квалификује др Марка Јовановића за избор у звање редовног професора.

Такође, у претходном периоду др Марко Јовановић је објавио и друго издање монографије *Материјалноправни стандарди третмана страних директних улагања*, друго издање, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2024, ISBN: 978-86-6132-104-7, 326 страна (М 42), која се због обима измена у односу на прво издање не узима у обзир за избор.

10. Резултати у развоју наставнонаучног подмлатка.

Др Марко Јовановић је у претходном периоду у више наврата био члан комисија за избор у звања на Правном факултету Универзитета у Београду, и то: Стефана Јовановића у звање демонстратора, сарадника у настави и асистента за предмет Међународно приватно право, Катарине Прице за звање демонстратора и сарадника у настави за предмет Међународно приватно право, Фани Спалевић за звање демонстратора (3 пута) и Марка Дошлића за звање демонстратора (2 пута). Поред тога, у 2024. години био је одређен за члана комисије за избор једног асистента за предмет Међународно приватно право на Правном факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

11. Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације.

Овај услов др Марко Јовановић је испунио тако што је на Правном факултету Универзитета у Београду био је члан комисије за оцену и одбрану једне докторске дисертације (Љиљана Матић, *Карактеристике и јуриспруденција Сталног арбитражног суда у светлости међународног јавног права* – дисертација одбрањена 29. августа 2019. године) и ментор при изради једне докторске дисертације (Стеван Димитријевић, *Медијација у инвестиционим споровима* – дисертација у изради). На Правном факултету Универзитета у Нишу одређен је за члана комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње Сање Станковић Дебељачки, под називом *Избор надлежног суда у међународном приватном праву*. Одбрана дисертације је заказана за јун 2025. године.

12. Учесће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама.

Од избора у звање ванредног професора па до марта 2025. године, др Марко Јовановић био је ментор при изради 28 завршних мастер радова, а члан комисије за одбрану 19 завршних мастер радова. Од избора у звање доцента до избора у звање ванредног професора био је ментор при изради 18 завршних мастер радова, члан комисије за одбрану 20 радова.

В. Изборни услови

(минимално 2 од 3)

Др Марко Јовановић испуњава сва три изборна услова, и то сваки готово у свим алтернативним формулацијама.

1. Стручно-професионални допринос.

А) Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству

У периоду од избора у звање ванредног професора, др Марко Јовановић је био члан међународног уређивачког одбора за зборник радова *The Studies of the Borderland Universities Network* (ed. J. Matwiejuk), Tom 7, Bialystok 2023, ISSN: 2544-5790.

Б) Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама

Од избора у звање ванредног професора па до марта 2025. године, др Марко Јовановић био је ментор при изради 28 завршних мастер радова, а члан комисије за одбрану 19 завршних мастер радова. Од избора у звање доцента до избора у звање ванредног професора био је ментор при изради 18 завршних мастер радова, члан комисије за одбрану 20 радова.

Такође био је члан две комисије за оцену и одбрану докторске дисертације, од којих је једна на Правном факултету Универзитета у Београду а друга на Правном факултету Универзитета у Нишу.

В) Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима

Од избора у звање ванредног професора, др Марко Јовановић је учествовао у пројектима чији је носилац Правни факултет Универзитета у Београду („Идентитетски преображај Србије“, „Епидемија. Право. Друштво“, „Савремени проблеми правног система Србије“). Такође, био је члан истраживачког тима на пројекту „Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније“, који је финансирало Министарство просвете и науке Републике Србије до 2023. године (евиденциони број пројекта: 179077).

Од 2024. године члан је истраживачког тима у оквиру факултетског пројекта (*Савремени проблеми правног система Србије*), који предводи проф. др Душан Поповић, а који се бави анализом правних аспеката вештачке интелигенције и дигитализације.

2. Допринос академској и широј заједници.

А) Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира

Одлукама Управног одбора Привредне коморе Србије др Марко Јовановић је биран за потпредседника Комисије за решавање спорова поводом регистрација назива националних интернет домена Србије и за члана председништва Сталне арбитраже при Привредној комори Србије.

Б) Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству

Од новембра 2022. године до новембра 2024. године др Марко Јовановић је био продекан за међународну сарадњу Правног факултета Универзитета у Београду. У том

својству је био представник Факултета у Мрежи правних факултета Југоисточне Европе (SEELS), представник Факултета у Ротердамској мрежи правних факултета, као и Erasmus-координатор на Правном факултету Универзитета у Београду.

Одлуком ректора Универзитета у Београду бр. 68-4258/2023/2 од 8. септембра 2023. године именован је за представника Универзитета у Београду (*academic chair*) у организационој јединици *Open Campus* европске универзитетске мреже *Circle U*.

В) Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава

Др Марко Јовановић је био члан Радне групе за израду Нацрта закона о улагањима (образоване при Министарству привреде), као и Радне групе за израду радне верзије текста Нацрта закона о потврђивању Конвенције о међународном остваривању издржавања деце и других чланова породице (образоване при Министарству финансија).

Такође, од 2021. године је члан Координационог тела Владе Србије за праћење примене споразума о подстицању и заштити улагања.

Од децембра 2017. године представља Републику Србију у Радној групи III Комисије УН за међународно трговинско право (решавање инвестиционих спорова).

Г) Учесће у наставним активностима ван студијских програма

У новембру 2024. године др Марко Јовановић је био ангажован као један од предавача на курсу за иновацију знања из области заштите података о личности на Правном факултету Универзитета у Београду.

Д) Домаће или међународне награде и признања у развоју образовања или науке

Као тренер тима студената који су представљали Правни факултет Универзитета у Београду на такмичењу из међународне спортске арбитраже у Мадриду 2024. године добио је награду за најбоље правно истраживање.

3. Сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству.

А) Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама

Др Марко Јовановић је члан међународног Академског форума за решавање спорова између улагача и држава пријемница улагања (*Academic Forum on ISDS*), који обезбеђује научно-стручну подршку раду Радне групе III Комисије Уједињених нација за међународно трговинско право (UNCITRAL).

Б) Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научним институцијама у земљи или иностранству

У академској 2024/2025. години др Марко Јовановић изводи наставу, вежбе и испите из предмета Међународно пословно право и Међународно арбитражно право на Правном факултету Универзитета у Бања Луци.

В) Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа

Др Марко Јовановић је члан Удружења правника у привреди Србије и Удружења за арбитражно право.

Г) Учешће у програмима размене наставника и студената

У оквиру програма наставничке мобилности Erasmus+ др Марко Јовановић је у априлу 2023. године боравио на Правном факултету Универзитета Миколас Ромерис у Вилњусу (Литванија), где је држао предавања из Међународног приватног права и Арбитражног права.

У својству Erasmus-координатора боравио је у априлу 2024. године на Правном факултету Универзитета у Лисабону, где је имао бројне састанке са наставницима и управом тамошњег факултета како би упознао боље начин на који организују међународну сарадњу и како би ојачао везе између београдског и лисабонског факултета.

Мишљење и предлог Комисије

У претходним деловима овог реферата Комисија је утврдила да др Марко Јовановић не само да испуњава све услове за избор у звање редовног професора постављене законом, већ и да у многим категоријама те услове далеко премашује. Задатак је Комисије да у свом закључном мишљењу синтетизује претходно квантификоване и детаљно представљене налазе.

Комисија најпре констатује да је наставни, научни и стручни опус кандидата импресиван – др Јовановић се са лакоћом креће унутар разних научних области и предмета. Научни допринос кандидата је међународно релевантан, публикације разноврсне и редовно на теме које су истовремено и од практичног и од теоријског значаја. Као што се и очекује од кандидата за највише звање на предметима за које је конкурс расписан, др Марко Јовановић је успео да изгради завидну научну репутацију не само у домаћим већ и у међународним оквирима. О томе сведочи не само листа публикација, већ и многобројна учешћа на престижним међународним конференцијама. Нарочито истичемо да је своја научна интересовања кандидат готово равномерно распоредио на сва три предмета за која је овај конкурс расписан. Правним питањима се кандидат бави и у пракси, пре свега као један од најактивнијих млађих арбитра у нашој земљи.

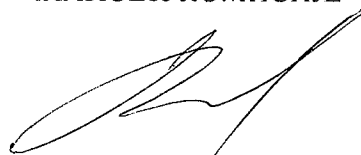
Осим научног, Комисија констатује и високе педагошке квалитете кандидата. Они су видљиви не само из студентских евалуација, већ и из његовог рада са наставно-научним подмлатком и у оквиру припрема студената за такмичења.

На крају, констатујемо и да је кандидат већ дуже време изузетно активан члан универзитетске заједнице и различитих стручних организација и тела. Ово сведочи, између осталог, и о угледу који ужива у широј стручној и академској јавности.

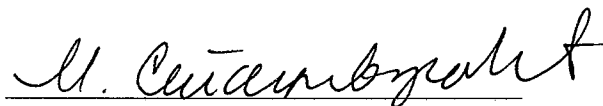
На основу свега напред изнетог, Комисија са посебним задовољством чини **ПРЕДЛОГ** да се др **Марко Јовановић**, ванредни професор на Правном факултету Универзитета у Београду изабере за **радовног професора** на овом факултету за **Међународно-приватноправну ужу научну област** (предмети: Међународно приватно право и Арбитражно право) и **Пословноправну ужу научну област** (предмет Међународно трговинско право).

У Београду, 04. априла 2025. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др Владимир Павић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Београду

Др Маја Станићуковић, редовна професорка
Правног факултета Универзитета у Новом Саду

Др Предраг Цветковић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Нишу